

N:o 29.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 April 1869.
 — — — — Andra Kammaren den 17 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljande af ytterligare medel till undsättning för de i följd af 1868 års missvärt nödlidande delar af riket.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 63.)

S. A. K.

Sedan Eders Kongl. Maj:t, i anseende till den missväxt, som under år 1868 inträffat i de tre Smäländska länen och andra delar af riket, uti nådig Proposition af den 22 nästlidne Januari föreslagit Riksdagen att, till lindrande af den härigenom uppkomna nöd, bevilja en summa, hvilken Eders Kongl. Maj:t då af anförda skäl ansåg kunna inskränkas till 340,000 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t, uti en den 9 innevarande månad till Riksdagen aflåten Proposition, tillkännagifvit, att från de af missväxten hemsökta länen sådana underrättelser om ställningen derstädes inlupit, att Eders Kongl. Maj:t, på grund deraf, funne sig nödsakad att hos Riksdagen göra nådig framställning om beviljande af ytterligare medel för samma ändamål. De 340,000 R:dr, som enligt Riksdagens underdåniga skrifvelse den 24 nästlidna Februari blifvit, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förstberörda nådiga Proposition beviljade, hade redan den 26 i samma månad blifvit emellan de nödlidande länen fördelade, tillika med en summa af 133,600 R:dr, som Eders Kongl. Maj:t, efter inhemtande af upplysningar om beloppet af de medel, hvilka kunde påräknas att under året inflyta i afbetalning å äldre från undsättningsfonden utlemnade lån, ansett sig, så vidt tillgång dertill icke lemnades af en i Räntekammaren innestående ringa behållning af undsättningsmedel, kunna anbefalla Statskontoret att af under hand egande tillgångar förskjuta mot ersättning af inflytande dylika medel. Tillsammans hade således till undsättning för de i följd af ifrågavarande

Eders Kongl. Maj:ts förslag beviljat till vägomläggningsarbeten i de tre Småländska länen, 506,600 R:dr.

Redan då fördelning af dessa medel uppgjordes hade dock till Eders Kongl. Maj:t från de nödlidande länen inkommit åtskilliga nya framställningar om understöd, å hvilka Eders Kongl. Maj:t vid fördelningen fäst at allt det afseende, som tillgångarne möjligen kunde medgifva. Sedermera hade Eders Kongl. Maj:t från Sin Befallningshafvande i Calmar län fått emottaga en skrifvelse af den 27 nästlidna Mars, hvars innehåll vore af så ömmande beskaffenhet, att Eders Kongl. Maj:t funnit sig böra genom den nådiga Propositionen deraf lemna Riksdagen del.

På grund af de i berörda underdåniga skrifvelse anförda sorgliga förhållanden och med synnerligt afseende å den stora fara, som hotade flera trakter i Calmar län, om allmogen derstädes lemnades i sin nuvarande saknad af medel för inköp af säd och potatis till vårutsäde, hvarigenom det nu rådande eländet skulle komma att delvis fortfara inpå ett följande år, ansåge sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande böra anhålla att, utöfver hvad som redan bekommits, ett ytterligare anslag af minst 150,000 R:dr måtte beredas, för att såsom undsättningslån på förut stadgade vilkor fördelas emellan de kommuner i länet, som Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, i samråd med länets nödhjelpskomitée, funne vara deraf mest i behof. Med afseende å de högst behjertansvärda förhållanden inom Calmar län, som genom denna underdåniga framställning kommit till Eders Kongl. Maj:ts kännedom, och då, enligt hvad försports, äfven åtskilliga andra af 1868 års missväxt hemsökta orter befunno sig i oafvisligt behof af ytterligare hjälp för att kunna anskaffa erforderligt vårutsäde, har Eders Kongl. Maj:t, som i anseende till säningstidens närhet ansåge sig icke kunna afvakta de underdåniga framställningar om understöd, som jemväl från sistnämnda orter lära vara att infövänta, i nåder föreslagit:

att Riksdagen ville till Eders Kongl. Maj:ts disposition, för undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen, utöfver redan beviljade 340,000 R:dr, å Riksgäldskontoret anvisa ytterligare ett belopp af 500,000 R:dr att under innevarande år, uppå skeende requisition, till Statskontoret utbetalas;

att detta belopp må af Eders Kongl. Maj:t användas till räntefria låneunderstöd med bestämda återbetalningsterminer och mot vederbörande större eller mindre menigheters gemensamma ansvarighet eller annan af Eders Kongl. Maj:t godkänd säkerhet;

att de medel, som i afbetalningar å lån, utgifna från ifrågavarande anslag, inflyta, må, med tillämpning af hvad Riksdagen i afseende på förut beviljade 340,000 R:dr stadgat, utan sammanblandning med andra inflytande undsättningsmedel, särskildt bokföras och redovisas; samt

att hvad sålunda inflyter må från Statskontoret till Riksgäldskontoret öfverlemnas.

Ehuru det varit önskligt, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Calmar län i tillräckligt god tid förskaffat sig sådan kännedom om verkliga behovet inom de af missväxt hemsökta orterna, att vederbörande landsting kunnat lemna sitt biträde till nödens lindrande, har dock Riksdagen, med afseende på de uti Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition meddelade uppgifter om det oafvisliga behovet att för den nödställda jordbrukande befolkningen anskaffa nödigt utsäde, icke kunnat undgå att understödja Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning. På sätt uti den nådiga Propositionen finnes antydt, äro alla till undsättningar anvisade medel disponerade. Men, enligt hvad Riksdagen erfarit, bör utaf de inom länen utestående undsättningslån ett sammanräknadt belopp af 605,607 R:dr under år 1870 till nämnda fond återbetalas. Om nu det uti den nådiga Propositionen äskade beloppet, 500,000 R:dr, af Riksgälds-kontoret förskjutes under vilkor, att undsättningsmedlen, i den mån de till Statskontoret inflyta, användas till godtgörande af ett sådant förskott, kunde till äfventyrs hela summan vara under nästkommande år till Riksgälds-kontoret återbetald. Under sådan förutsättning har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t äskat, till Eders Kongl. Maj:ts disposition, för undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen, utöfver de redan beviljade 340,000 R:dr, å Riksgälds-kontoret anvisat ytterligare ett belopp af Femhundra tusen Riksdaler att under innevarande år, uppå skeende requisition, till Statskontoret utbetalas, för att af Eders Kongl. Maj:t användas till räntefria låneunderstöd med bestämda återbetalningsterminer och mot vederbörande större eller mindre menigheters gemensamma ansvarighet eller annan af Eders Kongl. Maj:t godkänd säkerhet, under vilkor, att, i den mån fordringar för förut meddelade undsättningslån inflyta, dessa användas till godtgörande af hvad Eders Kongl. Maj:t utaf berörda 500,000 R:dr under innevarande år kan komma att disponera samt att deremot inflytande afbetalningar å lån, utgifna från ifrågavarande anslag, i stället må ingå till undsättningsfonden.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 17 April 1869.